

Saksdokumenter:

Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 26.9.12

Rapport nr. 26/2012 **Hege Merete Andersen**

Rapport fra NKRs studietur til Roma 1.-6. mai 2012

Rapport nr. 33/2012 **Camilla Ravensborg Aschjem**

Rapport fra planleggingsmøte av pastoralutveksling Sudan og Sør Sudan 22.-23. september 2012 i Nairobi

Saker i de økumeniske organisasjonene

Norges Kristne Råd

Forslag til vedtak

MKR tar følgende saker til orientering:

1. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 26.9.12
2. Rapport fra NKRs studietur til Roma 1.-6. mai 2012
3. Rapport fra planleggingsmøte av pastoralutveksling Sudan og Sør Sudan 22.-23. september 2012 i Nairobi

STYREMØTE

26. september 2012 kl 10.00-16.00
Betanien, Akersbakken 37, Oslo

PROTOKOLL

Medlemmer

Den Evangelisk Lutherske Frikirke:	Arnfinn Løyning
Den katolske kirke:	Else-Britt Nilsen (leder)
Den norske kirke:	Berit Hagen Agøy
	Helga Haugland Byfuglien
	Anne Karin Kristensen
Det Norske Baptistsamfunn:	Terje Aadne
Det Norske Misjonsforbund:	Øyvind Haraldseid
Frelsesarmeen:	Clive Adams (forfall), vara: Jan Peder Fosen
Metodistkirken:	Øyvind Helliesen
Pinsebevegelsen:	Øyvind Gaarder Andersen
Gruppen av frittstående menigheter:	Hans Rogstad
Gruppen av ortodokse menigheter:	Vasiliki G. Engesæth
Gruppen av utenlandsmenigheter:	Kajsa Kvarned

Andre medlemskirker/Observatører

Vennenes Samfunn Kvekerne	Inger-Ma Gabrielsen
Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn:	Rolf Ekenes
Syvendedags Adventistsamfunnet:	Reidar Kvinge
Kirkens Nødhjelp:	Anne M. Helland (forfall), vara: Arne Sæverås
NORME:	Anne Lise Søvde

Tidsplan

10.00-10.15	Innledning v/ Øyvind Helliesen.
10.15-12.00	Sak 14/12-24/12 & 33/12-36/12
12.00-12.30	Lunsj
12.30-13.30	Sak 25/12-32/12
13.30-14.30	Sak 37/12
14.30-16.00	Sak 38/12-46/12

Praktisk informasjon

Styret spiser lunsj sammen med staben i NKR.

ADMINISTRASJON/RAPPORTER

Sak 14/12	Godkjenning av innkalling og saksliste	Vedlegg	Oppfølging
Merknader			
Vedtak	<i>Innkalling og saksliste godkjent med tillegg sak 47/12: Menneskerettighetspris og 48/12: Reaksjon på Muhammed-film.</i>		

Sak 15/12	Rapport fra styretur til Roma og protokoll fra styremøte 1. mai 2012	Vedlegg	Oppfølging
Merknader		x	
Vedtak	<i>Rapport mottatt. Protokoll godkjent.</i>		

Sak 16/12	Protokoll fra AU-møte 13. august 2012	Vedlegg	Oppfølging
Merknader		x	
Vedtak	<i>Protokoll godkjent.</i>		

Sak 17/12	Generalsekretær informerer	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>Generalsekretær informerer om aktuelle saker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekrutteringsprosesser/Avskjeder: Se omtale under Virksomhetsområder 25/26/28/29-12. • Møtevirksomhet/Besøk/Reiser: Generalsekretær har vært på tjenestereiser til Kenya (Great Lakes og Sudan/Sør-Sudan), Hellas (Sentralkomiteemøte, KV) og Sør-Afrika (Core Group-møte, One Body), i tillegg til at mange medlemskirker og samarbeidspartnere er besøkt. • Stabsdag: Staben hadde stabsdag mandag 17.09.12. • Kommunikasjonsstrategi: Staben arbeider med en kommunikasjonsplan for NKR. <p>I diverse sammenhenger har generalsekretær pekt på fire utfordringer for NKR og den økumeniske bevegelse framover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finne balanse mellom arbeidet for kirkens enhet og fornyelse og engasjementet for fred og rettferdighet og mot alt det som truer menneskeverdet • Et neste sted i det økumeniske arbeidet i Norge kan være at medlemskirkene utvikler mer forpliktelser og relasjoner seg i mellom enn til NKR, som ikke må være en økumenisk fasade eller et økumenisk alibi • NKR må være en arena for dialog om de vanskelige spørsmålene som skiller kirkene • Ungdom må involveres mer fordi de representerer kirkens "førstelinjetjeneste" 		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 18/12	Rapport fra staben – Måldokumentet	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Oppdaterte rapporter fra virksomhetsområder er skrevet inn i måldokumentet. Det ble informert nærmere om disse under gjennomgangen av virksomhetsområdene.	x	
Vedtak	<i>Rapport mottatt.</i>		

Sak 19/12	Regnskapsoversikt pr. 31.08.2012	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Regnskapsoversikten var utsendt. Det ble foreslått å periodisere regnskapet for lettere å få oversikt over		

	status.		
Vedtak	<i>Oversikt mottatt.</i>		

Sak 20/12	Møteplan 2012-13	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<ul style="list-style-type: none"> • 19. november 2012 kl 09.15-15.00 • 17. januar 2013 kl 09.15-15.00 • 22. mai 2013 kl 09.15-21.00 (med styreseminar) 		
Vedtak	<i>Møteplan godkjent. Sekretariatet ser på steder og datoer for kombinert styretur/-møte i september 2013. Hellas, Geneve og pilegrimstur ble nevnt som alternativer.</i>		KR

Sak 21/12	Styreseminarer	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>Styret besluttet følgende på maimøtet: «På bakgrunn av NKR som et "fellesskap av kristne kirker og trossamfunn" ønsker styret å arbeide med det teologiske grunnlaget for å være "kirkene sammen" og bl.a. hva det betyr i forhold til saker der det tilsynelatende er dyp uenighet...» Det var enighet om at disse samtalen skulle gis prioritet og man ønsket å avholde ett seminar i løpet av høsten og ett i løpet av våren (i tillegg til styremøtene).</p> <p>Følgende temaer peker seg ut som aktuelle å begynne med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teologisk forståelse av økumeniske råd som instrument for fellesskap mellom kirker og hvilke konsekvenser det har for kirkenes forhold til hverandre når det er dyptgripende uenighet om konkrete spørsmål, eksempelvis i forståelsen av homofili og Israel/Palestina og forståelsen av landløftene. • Hvordan vi forstår og formidler kristen tro og teologi i dag, på bakgrunn av NKRs selvforståelse som møteplass og som arena for samhandling. 		
Vedtak	<i>Det avholdes et styreseminar etter styremøtet i mai der førstnevnte punkt ovenfor er tema. AU vil samles til en prosess rundt dette i desember. Fokus vil være på hva ulike responser på homofili gjør med oss og relasjonene mellom våre kirker.</i>		

Sak 22/12	Rådsmøte 12.-13. mars 2013, Kristiansand	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>Overnatting blir på Hotell Norge, mens forhandlingene blir i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Lokal programkomité utgjøres av Rune Tobiassen, Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Aud Sunde Smemo, Den norske kirke. I tillegg vil en katolikk og en pinsevenn bli forespurt. Temaantydninger for åpent møte på kvelden 12. mars: bibelbelte, pietisme og økumenikk.</p> <p>Thuan Cong Pham er forespurt om å fylle en vakanse i valgkomiteen (for Helene Lund) og har sagt ja til å utgjøre denne sammen med Øyvind Gaarder Andersen og Anne Karin Kristensen.</p>		
Vedtak	<i>Generalsekretær arbeider videre med Rådsmøtet i samarbeid med lokal programkomite.</i>		KR

Sak 23/12	Kirkeledermøte 2013	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	21.05.2013 kl 18.00-21.00. Tema: Religiøs ekstremisme. Årets form fungerte bra og kan tenkes som utgangspunkt for neste års møte. Hadia Tajik er		

	mulig innleder.		
Vedtak	<i>Generalsekretær arbeider videre med kirkeledermøtet og tilbakemeldinger gis på styremøtene.</i>		KR

Sak 24/12	Unges Rådsmøte (URM)	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Via Facebook ble det invitert til et møte 6. september der ca 15 personer deltok. Disse vil forberede URM, som avholdes på Soria Moria 16.-17.02.2013. Det ble foreslått at styremedlemmer er til stede på URM, enten på rundgang eller i en egen sesjon.	x	
Vedtak	<i>Informasjon mottatt. Informasjonsleder og generalsekretær arbeider videre med URM.</i>		HMA/KR

VIRKSOMHETSOMRÅDER

Sak 25/12	Flerkulturelt kirkelig nettverk	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Jon Steinar Kjøllesdal er ansatt som vikar for prosjektleder i perioden 20.08-30.11 med mulig forlengelse ut året. Jon Steinar informerte om aktuelle saker bl.a. kartlegging av migrantmenigheter, heftet «På vei mot et inkluderende samfunn» og inkludering av migranter i etnisk norske menigheter.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 26/12	Global Info	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Elin Finnseth Sæverås er ansatt som ny prosjektleder med start 1. oktober. Kristine Hovland informerte om aktuelle saker innen Global Infos tre satsingsområder: fred, miljø/klima og hiv/aids.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 27/12	Kirkelig Fredsplattform	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Tor Kristian Birkeland informerte om aktuelle saker, bl.a. markering av den internasjonale bønnedagen for fred, pastoralkonferansene med Great Lakes og Sudan/Sør-Sudan, våpenhandlavgiften og profil og mandat for fredsplattformen.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 28/12	One Body	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Irene Wenaas Holte blir sekondert fra Kirkens Nødhjelp ut 2013 og går inn i stillingen som koordinator for One Body. Irene informerte om aktuelle saker, bl.a. om at One Body nå går inn i en ny fase der første fase i stor grad ivaretas i sør (via FOCCISA Health & Justice Network), mens vi har en større rolle i forhold til utviklingen av nytt materiell sammen med 14 andre kirkeråd i Norden og det sørlige Afrika. Kristine Hovland vil være fasilitator for dialogen i Norge.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 29/12	Skaperverk og bærekraft	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Styret i Norges Kristne Råd takket i 2008 ja til en invitasjon fra Den norske kirke om å være samarbeidspartner i det som i 2009 fikk navnet «Skaperverk og bærekraft: Et felles kirkelig tiår for endring av kirke og samfunn.» Kirkens Nødhjelp er tredje samarbeidspartner. Samarbeidet følges til daglig opp av Global Infos	x	

	<p>prosjektleder som sitter i arbeidsgruppa for prosjektet, mens generalsekretær og Else-Britt Nilsen representerer Norges Kristne Råd i styringsgruppa.</p> <p>I 2011 ble det laget en rapport for prosjektets arbeid i 2009-11. Denne vedlegges. Det ble også laget en framdriftsplan for 2012-15 med noen prioriterte satsingsområder: Kampanjer/prosesser, dialogarena, og teologisk refleksjon.</p> <p>Styret inviteres til å gi kommentarer og innspill til rapport og framdriftsplan.</p> <p>Kristine Hovland og Per Ivar Våje, nytilsatt prosjektleder, informerer om aktuelle saker.</p>		
Vedtak	<p>1. Styret takker for rapport og framdriftsplan og ser fram til videre samarbeid om de prioriterte satsingsområdene.</p> <p>2. Styret oppfordrer Norges Kristne Råds medlemssamfunn til å arbeide for grønne menigheter i sine sammenhenger.</p> <p>3. Styret oppfordrer Norges Kristne Råds medlemssamfunn om å bli med i Klimavalg 2013.</p>		EFS/KR

Sak 30/12	Religionspolitisk utvalg	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Spesialrådgiver Dag Nygård presenterte et notat om NKRs religionspolitiske engasjement.	x	
Vedtak	Informasjon mottatt. Styret gav sin tilslutning til hovedinnholdet i notatet og vil følge denne prosessen videre.		DN/KR

Sak 31/12	Norsk Teologisk Samtaleforum	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>NTSFs hefte «Når dere kommer sammen», om gudstjenestefeiringen i kirkesamfunnene, ble lansert med et seminar på MF 12. september, der blant andre generalsekretær deltok med foredrag.</p> <p>Brev til kirkesamfunnene med anmodning om oppnevning for perioden 2012-15 er sendt. Arbeidet med «nytt» NTSF starter opp i november/desember.</p>		KR
Vedtak	Informasjon mottatt.		

Sak 32/12	Norsk Økumenisk Kontaktutvalg for Kvinner	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>NØKK har vedtatt vedtektsendringer som sendes som en orientering til styret. Årsmøtet ble avholdt 1. september. Generelt ønsker NØKK rekruttering av yngre kvinner og de ønsker å bli mer involvert i NKRs arbeid. I første omgang vil de være medarrangør av et frokostseminar i forbindelse med den internasjonale dagen for avskaffelse av vold mot kvinner (25. november).</p> <p>Det var enighet om at forholdet til NØKK må avklares. Er utvalget å forstå som et utvalg i eller under NKR, og hvilke konsekvenser får dette for økonomiske forhold.</p>	x	
Vedtak	Informasjon mottatt. Generalsekretær avklarer usikkerhetsmomenter knyttet til NØKK.		KR

ANDRE SAKER

Sak 33/12	Lokaløkumenisk erfaringskonferanse	Vedlegg	Oppfølging
------------------	---	----------------	-------------------

Merknader	<p>NKR har i alle år strevd med å stimulere til lokalt økumenisk samarbeid. For noen år siden ble det tatt initiativ til og gjennomført lokaløkumeniske inspirasjonssamlinger i Bergen og Stavanger. I forbindelse med disse dukket tanken om en lokaløkumenisk erfaringskonferanse opp. Målet var å arrangere denne i 2012. Det foregår mye bra lokalt økumenisk arbeid, innen barne- og ungdomsarbeid, tjenester for eldre, aksjoner, kampanjer, evangelisering, møteuker, påvirkning av politikere, vennsrelasjoner, felles lokaler, erfaringer med religionsdialog mm. Ideen er å samle disse erfaringene i en dagskonferanse der de ulike tiltakene kommer til orde og der målgruppen er både kirkeledere og lokale nøkkelpersoner. Medlemskirkene er bedt om å oppnevne ressurspersoner til en planleggingskomité, men det er bare Jostein Nielsen fra Frelsesarmeen og Anne Grete Spæren Rørvik fra Metodistkirken som er meldt inn. Muligens kan vi lønne en prosjektleder for å arbeide med dette i en begrenset stilling i en periode. Kartlegging av lokaløkumenisk arbeid. Mulig vi skal begrense oss til å forsøke å initiere et minimumsantall lokale kristne råd? Andre forslag som kom fram var en tipskatalog på nettsiden og en appell til medlemskirkene om bredde på medlemskapet i lokale råd.</p>		
Vedtak	<i>Generalsekretær arbeider videre med denne saken.</i>		KR

Sak 34/12	Gudstjenesteaksjon	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>Måldokumentet 2011-13 har som ett av tiltakene å «utarbeide forprosjekt/mulighetsstudie i løpet av 2012 med sikte på en felles gudstjenestekampanje i 2014 som inviterer til gudstjenester i NKRs medlemssamfunn» med den målsetting at gudstjenestedeltakelsen øker. Poenget med denne aksjonen er å gjøre noe i fellesskap som ikke bærer preg av løftet pekefinger, men som tvert imot løfter fram noe som et positivt felles anliggende. Tanken er at NKR i det offentlige rom viser fram gudstjenesten/hovedsamlingen i menigheten som et felles positivt anliggende, slik at folk kan bli nysgjerrige og kanskje oppsøke. Søndag som en «annerledes dag» har også vært drøftet i denne forbindelse. Medlemskirkene ble bedt om å oppnevne ressurspersoner til en planleggingsgruppe. I mars ble det avholdt en idédugnad med rektor Trond Blindheim på Markedshøgskolen.</p> <p>Mulige samarbeidspartnere kan være informasjonsansvarlige i medlemskirkene, samt muligens et reklamebyrå som av og til gir tid til en god sak. Kanskje kan vi få et par profilerte kirkeledere til å fronte dette?</p> <p>Det er styret som må foreta en oppnevning. Foreslåtte kandidater er: Siri Løsnesløkken, Baptistsamfunnet; Anne-Kristine B. Wiecek, Frikirken; Siv Thompson og Åge Haavik, Den norske kirke; David Havstein og Reidar Olsen, Adventistsamfunnet; Friedbert Baur og Oliver Mahn, Den tysktalende menigheten; Roberto Opheim, Oslo Kristne Senter; Torgeir Tveter og Vigdis-Merete Rønning, Metodistkirken; Anne Lise Søvde, NORME; Representant fra Oslo Katolske Bispedømme.</p>		

Vedtak	<i>Generalsekretær innkaller de nominerte til et arbeidsmøte for å fortsette dette arbeidet og rapporterer tilbake til styret.</i>		KR
---------------	--	--	----

Sak 35/12	Misjonskonferanse 2014	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Arbeidet med en ny misjonskonferanse i 2014 (oppfølging av konferansen i 2010) er i gang. NORME og NKR vil stå som arrangører. En planleggingsgruppe er nedsatt bestående av Tor Erling Fagermoen, Laget; Knud Jørgensen, Knut Hallen; Den norske kirke; Pavel Wiech, Den katolske kirke; Andreas Nordli, UIO; Øyvind Helliesen, Metodistkirken; Vidar Børjesson, PYM; Emma Tseng, Den kinesiske menigheten; Anne Lise Søvde, NORME og Knut Refsdal.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 36/12	Søknad om medlemskap	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Den nordisk-katolske kirke har på ny søkt om medlemskap i NKR. Prosedyren for slike søknader er følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Drøfting av søknaden i styret • Høring blant medlemskirkene • Samtale mellom søkerkirken og styret • Vedtak i styret • Vedtak i Rådsmøtet <p>Dnkk har mindre enn 1000 medlemmer og det må derfor avklares hvilken gruppe den eventuelt skal være en del av. Teologisk kan kirken plasseres mellom den ortodokse kirken og den katolske. Vedlagt oversendes søknad og svar på denne.</p>	x	
Vedtak	<i>Søknaden fra Den nordisk-katolske kirke sendes ut på høring i NKR's medlemskirker. AU drøfter videre gruppetilhørighet. Representanter fra Dnkk inviteres til samtale på neste styremøte.</i>		KR

Sak 37/12	Ledsagerprogrammet for Israel og Palestina	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Styret har etterspurt mer informasjon om ledsagerprogrammet for Israel og Palestina (EAPPI). Arne Næss-Holm fra Kirkens Nødhjelp, supplert av Kristine Hovland og Tor Kristian Birkeland fra staben informerte om ledsagerprogrammet. Bakgrunnen for programmet var at kirkeledere i Jerusalem ba om øyenvitner, beskyttende tilstedeværelse og folk som kunne stå sammen med palestinere og israelere i en ikke-voldelig kamp mot okkupasjonen og dens konsekvenser for mennesker. Dette handler om tilstedeværelse, solidaritet, beslutningspåvirkning og dokumentasjon. Programmet er koordinert fra Kirkens Verdensråd. Kirkens Nødhjelp, Mellomkirkelig Råd i Den norske kirke, KFUK-KFUM og NKR står bak programmet i Norge, som ledes av en styringsgruppe. <p>Anne Sender, ledsager denne sommeren, informerte om sitt opphold i Øst-Jerusalem. Hun gav uttrykk for at dette programmet fungerer godt og at det har rom for forbedringer.</p> <p>Nye stillinger lyses ut i oktober.</p>	x	
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 38/12	Fellesuttalelsen om retten til konvertering	Vedlegg	Oppfølging
------------------	--	----------------	-------------------

Merknader	<p>Kontaktgruppa mellom Den norske kirke og Islamsk Råd utarbeidet i 2007 denne uttalelsen:</p> <p><i>Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke understreker i fellesskap at alle fritt skal kunne velge sin tro. Vi tar avstand fra og ønsker å motvirke vold, diskriminering og trakassering som følge av at mennesker ønsker å konvertere eller har konvertert fra en religion til en annen, enten det skjer i Norge eller i utlandet.</i></p> <p><i>Vi tolker våre ulike religiøse tradisjoner slik at enhver må få velge sin egen tro og religiøse tilhørighet på fritt grunnlag, samt få utøve sin tro – både privat og offentlig.</i></p> <p><i>Når vi misjonerer og informerer om vår egen tro, må dette skje innenfor etisk akseptable rammer, det vil si uten noen form for maktbruk eller manipulasjon. Skal trosfriheten ivaretas, er det viktig at all konvertering skjer på fritt grunnlag.</i></p> <p><i>Som religiøse fellesskap opplever vi, hver på vår side, at det er gledelig når noen ønsker å dele vår tro og bli del av vårt trosfellesskap. Derfor vil vi også, hver på vår side, respektere en persons rett til å konvertere til en annen religion enn vår egen.</i></p> <p>AU ønsker en samtale om andre medlemskirker skal inviteres til å slutte seg til uttalelsen.</p> <p>I forlengelsen av uttalelsen har kontaktgruppa nå laget en uttalelse om religiøs ekstremisme. Denne foreslås drøftet på enten novembermøtet eller som tema for neste års kirkeledermøte.</p>		
Vedtak	<p><i>NKR tar initiativ til et møte med IRN og MKR for Dnk med tanke på en tilslutning til uttalelsen, eventuelt med en markering på Rådsmøtet. Dette kan eventuelt knyttes til norske myndigheters arbeid for minoriteters rettigheter. Saken sendes ut på høring i medlemskirkene.</i></p>		KR

Sak 39/12	Retningslinjer for bruk av NKR-logo	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Dette gjelder særlig lokale råd.		
Vedtak	<i>Lokale økumeniske råd som er åpne for den samme bredden i medlemskap som NKR representerer og som kan arbeide i overensstemmelse med NKRs grunnlagsdokumenter, kan gis tillatelse til å benytte NKRs logo.</i>		

Sak 40/12	Økumeniske tiltak ifm katastrofer	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	I etterkant av 22. juli 2011 har styret bestemt at det vil se nærmere på økumeniske tiltak på lokalt og nasjonalt plan i forbindelse med katastrofer. Det foregår et arbeid med dette i regi av Den norske kirke, som både NKR og STL er invitert med inn i, og det skal være et møte 27.-28. september som setter dette på dagsorden.		
Vedtak	<i>Saken settes på dagsorden på neste styremøte.</i>		KR

Sak 41/12	Forbud mot omskjæring av gutter	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Øyvind Gaarder Andersen har rettet en forespørsel om NKR bør engasjere seg i diskusjonen om omskjæring		

	av gutter. Denne saken er fortsatt under behandling i departementet, men høringsfristen har gått ut. I denne saken er religiøse, kulturelle og helsefaglige argumenter sentrale.		
Vedtak	<i>NKR gir ikke egen uttalelse nå, men vår representant i STL har gitt tilslutning til deres uttalelse, som støtter at omskjæring av religiøse grunner fortsatt kan skje, under helsemessig trygge omstendigheter. Dette kan kommuniseres dersom saken aktualiseres igjen.</i>		

Sak 42/12	Kampanje i forhold til språk og omtale	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	I AU kom det opp en sak som berører temaer som hvordan man omtaler religion, nulltoleranse for banning i skolen, viktigheten av ordenes betydning og pressens etiske utvalg, og muligheten for å arbeide videre med denne tematikken, f.eks. i samarbeid med ungdomsorganisasjoner som KRIK og andre. Dette bør utvides til generell omtale av hverandre på TV. Kan dette være noe for kirkeledermøtet? Kan linkes mot uttrykket framsnakking av mennesker.		
Vedtak	<i>AU og generalsekretær arbeider videre med dette.</i>		KR

Sak 43/12	Grunnlovsjubileet	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Det legges opp til et omfattende program knyttet til grunnlovsjubileet i 2014. Av særlig interesse for kirkene er følgende: <ul style="list-style-type: none"> • 23. februar: Nasjonal bededagsgudstjeneste, Oslo domkirke med tilhørende seminar om religionsfrihet. Fra Kirkerådet i Den norske kirkes side er det ønskelig at gudstjenesten skal være økumenisk og en henvendelse om dette vil bli sendt menigheten. • 19. mai: Gudstjeneste, Eidsvoll. • 20. mai: Økumenisk gudstjeneste, Nidarosdomen. Kirkerådet i Den norske kirke sender en henvendelse til menigheten med anmodning om at øvrige kirker i Trondheim trekkes inn i arbeidet, gjerne via Trondheim Kristne Råd. • Oktober: Mulig markering i Karasjok. Dette sammenfaller med Sametingets 25-årsjubileum og det må derfor avklares profil og vektlegning på arrangementet. 		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt. Generalsekretær vil ta kontakt med Moss om muligheten for samarbeid om en økumenisk gudstjeneste i forbindelse med feiringen av Mossekonvensjonen av 14. august 1814.</i>		

Sak 44/12	Retreatbevegelsen	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Generalsekretær har hatt møte med to representanter fra Kontaktgruppa for retreat (som ble etablert i 2008 og som er mer et nettverk enn en organisasjon) om et mulig samarbeid. I retreatbevegelsen er mange fra ulike kirkesamfunn involvert. Følgende er diskutert: <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere hvorvidt NKR skal overta Kirkerådet i Den norske kirkes rolle i forbindelse med den årlige samlingen for retreatbevegelsen. I første omgang vil NKR bli med i planleggingen av samlingen 8. april 2013. • Retreatbevegelsen har en stipendordning som skal stimulere til utvikling av retreatbevegelsen. De landsomfattende medlemskirkene i NKR vil 		

	<p>tilskrives med en forespørsel om å bidra til stipendet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styret i NKR informeres om kontakten og samtalene med retreatbevegelsen. • NKRs nettside lenker til retreat.no. Det vurderes også samarbeid om URM og en kirkelederretreat/pilegrimsvandring. 		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 45/12	Kirkenes Verdensråd, Sentralkomite	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	<p>Generalsekretær deltok på KVs Sentralkomitemøte 28. august – 5. september. Sentralkomiteen tok imot rapporter fra generalsekretæren, lederen og komiteene med takknemlighet. Mye tid ble brukt til å presentere planer for Generalforsamlingen i Busan, Sør-Korea 30. oktober – 8. november 2013. Temaet der er «God of life, lead us to justice and peace». I tillegg ble tre viktige dokumenter lagt fram, som alle sendes ut som vedlegg til sakslisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The Church – Towards A Common Vision</i>: Dette dokumentet er utarbeidet av Faith & Order og har potensiale til å bli en milepæl i den økumeniske bevegelse som et dokument på linje med Lima-dokumentet. På sikt er dette et dokument som både styret og NTSF kan arbeide med, i tillegg til at det bør være et nyttig verktøy i medlemskirkenes arbeid med ekklesiologi og i dialogarbeid. • <i>Together Towards Life – Mission and Evangelism in Changing Landscapes</i>: Dette er et forsøk på å fornye den økumeniske visjonen for misjon og evangelisering, og sammenarbeider på mange måter ulike tradisjoner innen den økumeniske bevegelse. Dokumentet vil bli presentert på en missiologisk fagdag på MF 22. november, arrangert av NORME. • <i>Theological Perspectives on Diaconia</i>: Dette dokumentet framholder at diakoni er et grunnleggende uttrykk for kirkenes deltakelse i Guds misjon. <p>Sentralkomitemøtet var preget av mye optimisme og glød på vegne av den økumeniske bevegelsen, ikke minst kom dette til uttrykk i diskusjoner om en nyorganisering av KV og i det faktum at mange pinsekirker står i kø for å bli medlemmer i KV.</p>	x	
Vedtak	<i>Informasjon mottatt. Et bidrag fra NKR på KVs generalforsamling 2013 kan være et seminar/en workshop som fokuserer på bredden i NKR som et nasjonalt økumenisk råd.</i>		KR

Sak 46/12	Representasjon, STL	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Hirut Worku har sagt ja til å representere NKR i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, og supplerer dermed Dag Nygård og generalsekretær.		
Vedtak	<i>Informasjon mottatt.</i>		

Sak 47/12	Menneskerettighetspris	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Terje Aadne foreslo på vegne av Det Norske Baptistsamfunn å utgi en Martin L. King-pris/Menneskerettighetspris, der kriterierne skal handle om arbeid for trosfrihet og være linket opp mot		

	arbeid i det norske samfunnet.		
Vedtak	<i>Sekretariatet jobber videre med saken i samarbeid med DNB.</i>		TA/KR

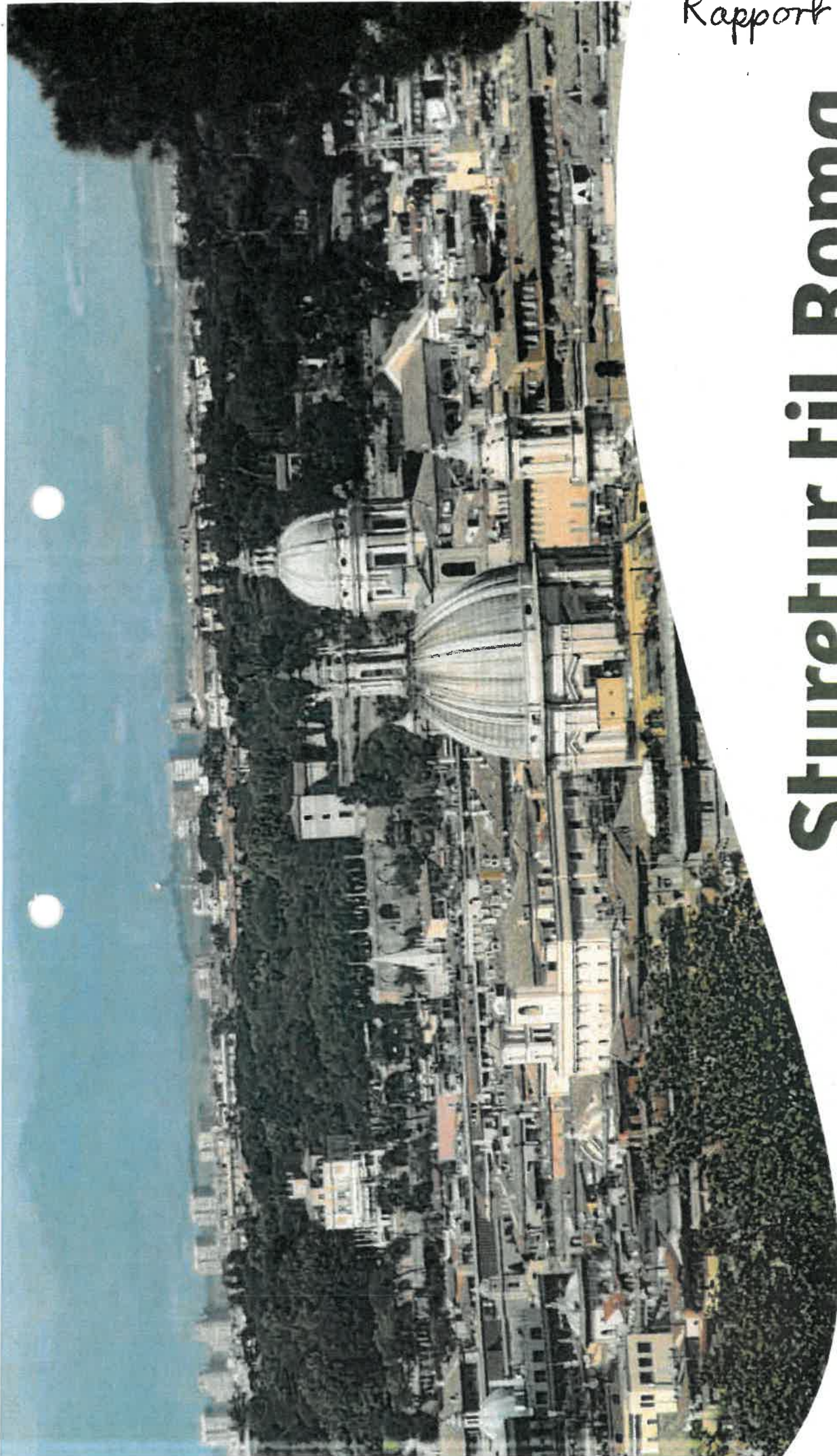
Sak 48/12	Reaksjon på Muhammed-filmen	Vedlegg	Oppfølging
Merknader	Det ble diskutert om NKR skal gi en uttalelse i denne saken nå. Både Den katolske kirke, Dnk og KN har uttalt seg.		
Vedtak	<i>Vi sier ikke noe nå, men avventer dersom saken blir aktuell igjen.</i>		

Oslo, 2. oktober 2012
Knut Refsdal

Rapport nr. 26/12

Styretur til Roma

 Norges Kristne Råd

Motsatt, men ikke forskjellig

1.-6.mai 2012 var styret i Norges Kristne Råd på studietur til Roma, for å lære mer om forholdet mellom majoritets- og minoritetskirke i en kontekst som, til tross for at den er motsatt enn vår norske, likevel er ganske lik.

Om mangfoldet i en majoritetskirke
Studieturen var en mulighet for oss til særlig å lære om Den katolske kirke og åpne våre øyne enda mer for mangfoldet i denne kirken.

Kombinasjonen av møte med den formelle strukturen (Det pavelige råd for kristen enhet), International Catholic Carismatic Renewal Services, Caritas Internationalis og en legorden, St. Egidio, ga et godt innblikk i det mangfoldet som samles innenfor en kirkestruktur.

Berit Hagen Agøy, Den norske kirke

”Det var et interessant møte med en mangfoldig romersk-katolske kirke, med sitt umoderne, opphøyde pave styre, globale diakoni og sosiale lekmannsarbeid på grasrota, regulerte ordensliv og karismatiske vekkelse. Dette var et nyttig påminnelse om at vi må være varomme med å generalisere hva den katolske kirke står for i dag.

Som representant for en protestantisk majoritetskirke i Norge var det uhyre interessant å få innblikk i de protestantiske kirkenes identitet og rolle som minoritetskirker i et katolsk-dominert samfunn. Selv om ting var snudd opp ned fra vi er vant med, var likevel de problemstillinger kirkene i Italia står overfor oppsiktsvekkende like de vi arbeider med i Norge. Et god påminning om at vi alle tilhører den universelle kirken.”

Særlig møtet med den karismatiske International Carismatic Catholic Renewal Services ga styret mye å snakke om.

Øyvind Gaarder Andersen, Pinsebevegelsen

”Det var virkelig oppmuntrende å være med på møtet med paven utenfor Peterskirken, med folk fra så mange land i verden tilstede. Det illustrerte at det finnes veldig mange Jesus-troende rundt om i verden. Et annet høydepunkt var å møte lederne for den katolske karismatiske bevegelsen, som nå teller 120 - 130 million-

er. Dette er en vekkelse som i høyeste grad utfordrer på en positiv måte, ikke minst oss pinsevenner, til å leve et liv i Åndens kraft. Men under turen fikk vi også innblikk i de utfordringer minoritetskirkene i et land med en sterk majoritetskirke står overfor.”

Hans Rogstad, Oppdal Kristne Senter

”En utrolig innholdsrik og spennende tur! Pavens åpne audiens var selvsagt et høydepunkt. Å høre og se den personen som har så stor innflytelse over kristenheten, og som viser slik troskap imot Guds Ord og sterkt fremhever Jesus som Herre, gjør inntrykk. For meg var også møtet med lederen for den internasjonale karismatiske katolske bevegelse en god opplevelse. Det var sterkt å oppleve Åndens enhet og fellesskap i bønn og vitnesbyrd.”

Om vennskap som lysstil

Et av de sterkeste møtene var med St. Egidio, en katolsk lekmannsbevegelse med utallige diakonale tjenester som helt og holdent drives av frivillige. Det gis hjelp til og undervisning av innvandrere, tilbud til funksjonshemmede, arbeid med hivpositive, fredssamtaler og mye annet.

I sentrum står den daglige kveldsbønnen som finner sted i forskjellige kirker over alt hvor det finnes medlemmer. Ved siden av bønnen står vennskapet og det å tjene de fattige.

Møtet med St Egidio ga et sterkt inntrykk, både når det gjaldt frivillig engasjement og gudstjenesteliv. Vi fikk anledning til spørsmål og samtaler om vesentlige sider ved økumenisk arbeid i dag, ikke minst om samlingen rundt bønn og en grunnleggende tanke om et felleskap der ingen skal ekskluderes.

Siv Bonde, Kirkens Nødhjelp

”Møtet med St. Egedio- menigheten gjorde dypt inntrykk. Travle mennesker som dedikerer en dag i uka til frivillig arbeid for mennesker som trenger dem, sammen med at de setter av tid til bønn og menighet slik de gjør. Fikk litt følelse av “et sus” fra den første kristne menighet, beskrevet i Apostlenes gjerninger. Og en annen erfaring - økumenikk er kjærlighet - mennesker som kjenner hverandre.”

Ingeborg Mongstad-Kvammen, Bibelselskapet

”Det viktigste for meg med turen til Roma, var som ny generalsekretær i Bibelselskapet, å bli kjent med sentrale aktører på den norske økumeniske arenaen. Styreturen var effektiv slik sett. I tillegg var det veldig lærerikt å bli kjent med spesielt den katolske kirkes ulikhet. Det som gjorde mest inntrykk var besøket hos San Egidio!”

Om å uære minoritetskirke
 Studieturen ga oss god innsikt i kristne
 minoriteters situasjon i Italia. Vi fikk tydelig
 demonstrert at minoritetenes situasjon ikke
 bare har med lovgivning å gjøre, men i
 betydelig grad også med holdninger og
 prioriteringer i mediene og i samfunnet
 generelt.

”Vi blir sett på som rare kristne,” sier Luca
 Baratto (bildet), som har ansvar for økumenisk
 samarbeid i The Federation of Protestant
 Churches in Italy (FCEI). Han forteller hvordan
 situasjonen er som minoritetskirke i et land der
 hele 83% av befolkningen tilhører
 katolisismen. Bare 0,5% av italienerne er
 protestanter, og i følge Baratto opplever flere
 at de viker fra tanken italienerne flest har av hva
 som er kristne. Og dette kan være en utfordring
 for det økumeniske samarbeidet.

”Spesielt vanskelig er det her i Roma, i og med
 at Vatikanet har sitt hovedsete her. Det har på

en måte blitt en katolsk by. Men mye har bedret
 seg de siste årene, for eksempel når det kommer
 til arrangementer som Bønneuka for kristen
 enhet. Det er også økende samarbeid på
 grasrota,” forteller han.

Styreleder i Norges Kristne Råd, Søster Elise-
 Britt Nilsen, kjenner igjen mye av tematik-
 ken rundt minoritet- majoritetskirker også
 fra Norge. Situasjonen her er på mange måter
 motsatt fra i Italia, men erfaringene fra det å
 være minoritetskirke kan noen steder være like.
 ”I Norge er folkesjela lutherske, og det henger
 mye sammen med folks identitet,” sier hun.

**Arnfinn Løyning, Den Evangelisk Lutherske
 Frikirke**

”Møte med diakonale og
 karismatiske bevegelser i Den
 katolske kirke gjorde sterkt
 inntrykk. Det var også gjen-
 kjennelig og tankevekkende å
 møte de protestantiske minoritetskirkene.
 Det var foruroligende å høre at de protes-
 tantiske kirkene så små muligheter for å få
 til et nasjonalt kirkeråd, rett og slett fordi
 den katolske kirke ikke prioriterte det.”

Om å speile seg
Besøkene til de ulike kirkene og
institusjonene, foruten å være veldig lærerike
i seg selv, fungerte som konstruktive spill som
hjalp oss å reflektere over vår egen økumeniske
situasjon i Norge.

Blant annet fikk vi møte mennesker som driver
økumenisk samhandling i praksis, som hos
Føderasjonen av protestantiske kirker som
særlig arbeider for flyktingers og
innvandreres rettigheter. Det er et prosjekt som
lett kan relateres til norsk virkelighet og Norges
Kristne Råds arbeidsfelt, og det gav oss en
sjanse, som resten av turen også gjorde, til å se
vår egen situasjon og våre egne prosjekter i lys
av andres erfaringer.

Jan Peder Fosen, Frelsesarmeen

”Det var spennende med mulighet
til å lære hverandre litt bedre å
kjenne - og jo mer vi lærer om
hverandre som mennesker jo
mer forståelse får vi for hverandre
og mer respekt - men også for den tjeneste
eller arbeid vi utfører - men også den kir-
kelig tradisjon vi står i. Men for meg dager
jeg vil ta med meg som verdifulle i tiden
fremover - berikende på det personlige plan
- men også ut fra møter med ”spennende”
mennesker og kirker.”

Sr Else-Britt Nilsen, Den katolske kirke

”For meg som katolikk var det
berikende å besøke ”min” kirkes
sentrum sammen med dere.
Oppleve ting sammen, dele
inntrykk og ikke minst å bli bedre
kjent med hverandre. Våre samtaler med
representanter for Italias kristne minoriteter
ga utvilsomt aha-opplevelser, men også en
viss sorg over at de i så stor grad ble oversett
av min egen kirke. Vi har nok alle vei å gå
også når det gjelder ”kjærlighetens øku-
menikk” - som kardinal Koch nevnte.”

Det ble også tid til både å delta på Pavens generalaudiens på Petersplassen og møte med presidenten i baptistunionen.

Terje Aadne, Det Norske Baptistsamfunn

”Å oppleve Paven på Petersplassen med en sterk oppfordring til å følge Jesus foran tusenvis av mennesker var en stor opplevelse. Å se mangfoldet i den katolske kirke ved den karismatiske bevegelse og bønnfelleskapet Sant’Egidio berørte meg dypt. Å møte Baptistsamfunnet og se deres

virkelighet som minoritetskirke og deres arbeid var spennende. Å være et åndelig økumenisk fellesskap og vennskap på reise til Roma var utrolig berikende.”

Vasiliki Gemou-Engsaeth, de ortodokse kirker

”Turen til Roma med NKR var en innholdsrik og givende tur som gav meg åndelig og menneskelig stimulering og samtidig erfaring av et velsignet fellesskap som hjelper å se en dimensjon fra en annen vinkel i den kristne verden.

Jeg satte pris på økt kunnskap om den Katolske kirke, i et katolsk dominert land. At den Greske Ortodokse og Den katolske kirke har god kommunikasjon med hverandre var kjent fra før og dette ble bekreftet også fra pontifiken i vår møte. Symbolikken av Peter og Paulus Apostolens ikonet, donert til tidl. Paven av Roma Paulus, av tidligere Patriarken av Konstantinopel Athinagoras, og som hadde en sentral plass på møteromet i Pontifical Council for Christian Unity, når vi møtet His Excellency Msgr. Brain Farrell, Secretary and Msgr. Matthias Turk, viser at dialogen har foregått lenge. Møte med den nåværende Paven viste oss den store hellige overhodet makt. Vi står her alle sammen knyttet sammen som kristne brødre med alle våre forskjeller men som ikke må hinder oss i å leve sammen som en familie under vår Gud Jesus.

Jeg gleder meg til å se hva morgendagen bringer til oss om vi skal tenke dypere at Gud bor inn i oss og vi som kristne har mulighet å etterligne Ham; “Be yourself saints, because I am saint” (1 Peter 1:16).

Med kjærlighet til vår nærmeste og kjærlighet til Han og alle sammen, store og små knyttet sammen, kan vi gjøre forskjellen!”

Rapport fra planleggingsmøte av pastoralutveksling Sudan og Sør Sudan 22.-23. september 2012 i Nairobi
Av Camilla Ravensborg Aschjem

Bakgrunn

Den første pastoralkonferansen fant sted i 1995 og hadde representanter fra kirker i Sudan og Norge. Nye konferanser ble gjennomført i de påfølgende årene. Pastoralkonferansene var fra starten av organisert av Kirkens Nødhjelp i samarbeid med Norges Kristne Råd og Mellomkirkelig råd. Hovedhensikten var å vise solidaritet med de krigsrammede kirkene og å knytte tettere vennskapsbånd mellom de to landene.

Etter at fredsavtalen mellom Sudan og Sør-Sudan ble undertegnet i 2005, har det ikke blitt gjennomført nye pastoralkonferanser. Sudan og Sør-Sudan har gått igjennom mange omstillinger de siste nær åtte år og denne omstillingen har også preget kirkene. Mange sør-sudanere har flyttet tilbake til Sør-Sudan, og mange kirker i Sudan opplever et synkende medlemstall. Det har kommet rapporter om angrep mot kirker og kristne organisasjoner i Sudan. Julen 2011 var første gang kristne i Sudan ikke fikk fri for å delta i julefeiringer. Kirkene opplever en "brain drain" hvor mange kirkeledere har blitt ansatt i den nye administrasjonen i Sør-Sudan. I tillegg må Sudan Council of Churches deles i takt med at landet har blitt delt i to. Det kan ikke lenger være ett Council of Churches som dekker to land.

På bakgrunn av dette arrangerte Fredsplattformen en reise til Juba i desember 2011 for å se nærmere på muligheten for å etablere et tettere samarbeid med kirkene i Sudan og Sør-Sudan igjen. Delegasjonen ønsket også å besøke Khartoum, men dette viste seg ikke mulig da delegasjonen ikke fikk visum. Kirkene i Sør-Sudan uttrykte et ønske om å få plass et tettere samarbeid med norske kirker.

9. juli 2012 var ettårsdagen for Sør-Sudan, og Mellomkirkelig råd stod i spissen for en fredsmarkering på Eidsvolls plass. Representanter fra både Sudan og Sør-Sudans ambassade var til stede og holdt appeller, sammen med representanter fra diaspora, sivilsamfunn og politiske partier. Biskop Ingeborg Midttømme holdt appell, og generalsekretærene i MKR og NKR var også til stede på arrangementet. Det ble igjen understreket at freden er skjør, og at Sudan og Sør-Sudan trenger internasjonal støtte for å bygge freden.

I september innkalte Knut Refsdal til et møte med representanter fra kirker i Sudan og Sør-Sudan for å konkretisere planene for en ny pastoralutveksling og enes om rammene for en samling slik at NKR gjennom fredsplattformen kan sende en søknad til UD om støtte til dette. Jeg ble bedt om å være med som representant fra MKR fordi jeg har spesiell kjennskap til Sudan og Sør-Sudan, men også i egenskap av å være styreleder i fredsplattformen.

Deltagelse

NKR hadde invitert seks representanter fra Sudan Council of Churches, tre fra Sudan og tre fra Sør-Sudan, inklusive minimum en kvinne fra hvert land. Det kom til sammen fire representanter, en fra Sudan og tre fra Sør-Sudan, hvorav en var kvinne. Det hadde vist seg vanskelig å få visum for de andre representantene fra Sudan. Fra Norge møtte Knut Refsdal og jeg.

Selve møtet

Vi brukte mye tid på å snakke om situasjonen i Sudan og Sør-Sudan både mer generelt og spesielt i kirkene og i Sudan Council of Churches. Vi hadde på forhånd forslag til temaer for konferansen, basert på hvilke temaer som ble foreslått i Juba i desember i fjor. Fredsbygging og ledertrening var trukket frem som prioriterte områder hos kirkene i Sør-Sudan. Alle fire representanter understreket en særlig utfordring knyttet til å bygge samfunn hvor ulike religioner kan leve side om side. Mange tiårs undertrykkelse av kristne har skapt en utrygghet og mangel på tillit. Det ble derfor tydelig at konferansen, i tillegg til temaene foreslått i fjor, må fokusere på menneskerettigheter og interreligiøs dialog.

Veien videre

Fredsplattformen og NKR har bedt om et møte med UD for å diskutere planene fremover. De tidligere pastoralkonferansene var finansiert av UD, men gjennom tildeling til Kirkens Nødhjelp. Etter avtale mellom NKR og KN skal NKR nå søke om midler direkte fra UD til dette. Dette kan gjøres som en utvidet søknad gjennom Fredsplattformen eller som en direkte prosjektsøknad fra NKR kun på pastoralutvekslingene. Det planlegges i tillegg en konferanse med Great Lakes i 2013. I og med UD's saksbehandlingstid, og at Sudan Council of Churches planlegger å avholde generalforsamling i mai 2013 for å velge ny ledelse, ble vi enige om å ta sikte på en konferanse i september 2013.

Kirkene i Sudan

Kirkene i Sudan opplever en særlig vanskelig tid. Flere kirker og kristne organisasjoner har blitt angrep og vandalisert det siste året. I mai 2012 var Odd Evjen fra KN i Khartoum og rapporterte etter reisen om besøket sitt i den største katolske katedralen i Khartoum. Denne katedralen hadde tidligere flere gudstjenester hver søndag og opp mot 1 000 kirkegjengere. I mai var det 26 på gudstjeneste. Minoritets-/majoritetstematikken er kraftig forsterket. Evjen rapporterer at kirkene er i en svært vanskelig situasjon. Under møtene i Nairobi i september spurte vi om kirkene ønsket besøk fra Norge, eller om det kunne gjøre situasjonen verre. Fader Anthonious var tydelig på at de svært gjerne ønsket besøk, og at det ville være av stor betydning for dem om vi kunne få dette til.

Etter 9. juli-arrangementet ble jeg kjent med representanten som var til stede fra Sudans ambassade, Onour Ahmed Onour, og han inviterte meg på besøk til Sudans ambassade i Oslo. Jeg fulgte opp denne invitasjonen og hadde et to timer langt møte med ham etter pastoralplanleggingsmøtet i Nairobi. På møtet med Onour diskuterte vi blant annet kirkenes situasjon i Sudan og vårt ønske om å besøke våre partnere i

Khartoum. Dette stilte han seg positiv til og ga signaler om at vi ville få visum om vi ønsker å gjennomføre reisen. Ambassaden ønsker et brev som redegjør mer om reisen. NKR vil skrive et brev og vi vil sammen be om et nytt møte med ambassaden. Knut Refsdal vil i så fall reise til Khartoum, trolig sammen med biskop Ingeborg Midttømme.

Egne refleksjoner

Når år to land legger ned våpnene, er det mer enn noen gang viktig at det internasjonale samfunnet er til stede og viser sin støtte. Jeg setter stor pris på at jeg har fått muligheten til å bruke noe av min tid i MKR til å jobbe særskilt med dette i forhold til Sudan og Sør-Sudan. 9. juli-arrangementet mobiliserte bredt, og det var spesielt gledelig at representanter både fra Sudan og Sør-Sudan var tilstede. Onour fra Sudans ambassade ba meg spesielt om å sørge for at det blir et nytt arrangement i 2013 da begge land trenger støtte for å fortsette å bygge freden. Norge har hatt en viktig rolle i både Sudan og Sør-Sudan siden 70-tallet, særlig gjennom det arbeidet Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp har stått for. Pastoralutvekslingene har løftet kirkene frem som viktige fredsaktører. Situasjonen for kristne i Sudan er kritisk, og det ville være svært viktig om norske kirker kunne respondere på ønsket fra kirkene i Sudan om å foreta et solidaritetsbesøk så raskt som mulig. Det kan tyde på at vi nå har en åpning når det gjelder visum. Sudan gir ikke turistvisum og har ofte svært restriktiv visumpolitikk også utover dette.

Jeg vil til sist også få takke NKR og Knut Refsdal for at jeg fikk mulighet til å være med på planleggingsmøtet i Nairobi.

